

ZMĚNY V PŘIPRAVOVANÉ NOVELE VYHLÁŠKY - SPALOVACÍ ZDROJE A DOMÁCNOSTI

Mgr. Pavel Gadas
Ministerstvo životního prostředí

*Konference Novela zákona o ochraně ovzduší 2025 - KONEKO
Praha 24. září 2025*

OBSAH – RELEVANTNÍ PRO SPALOVACÍ ZDROJE

Úpravy přílohy č. 2 vyhlášky – emisní limity

- změny struktury
- změny vlastních limitů

Změny v oblasti tepelného zpracování odpadu

- vazba na vyhlášky o ukončení režimu odpadu
- ostatní úpravy

Zvláštní režim pro spalování odpadního dřeva s obsahem krezotových olejů

Nová zmocnění v oblasti nevyjmenovaných spalovacích zdrojů a jejich naplnění

- podrobnosti provádění KTSP, odběr vzorků popela

Další dopady novely na provozování nevyjmenovaných spal. zdrojů

Stanoviska, sdělení a metodické pokyny

EMISNÍ LIMITY

Příloha č. 2 vyhlášky č. 415/2012:

Úprava struktury – vypuštění obsoletních částí, seskupení některých hodnot, ovšem se zachováním značení stávajících tabulek.

Část I – pouze vypuštění neaktuálních částí.

Část II – další drobné změny.

Žádná zásadní zpřísnění či úpravy emisních limitů.

Ekoaudit – požadavek na zmírnění či vypuštění limitů pro SO₂ a TZL při spalování zemního plynu v turbínách a motorech.

Doplnění popisu **teplovzdušného spalovacího zdroje:**

*teplovzdušný přímotopný spalovací stacionární zdroj, kterým se rozumí spalovací stacionární zdroj zařazený pod kód 1.4. podle přílohy č. 2 k zákonu, v němž **dochází ke kontaktu ohřívaného vzduchu a spalin**, přičemž taková směs slouží k vytápění ohřívaného prostoru, jsou specifické emisní limity vztaženy na normální stavové podmínky a suchý plyn při **referenčním obsahu kyslíku 17 %***

EMISNÍ LIMITY

Příloha č. 2 vyhlášky č. 415/2012:

Pro spalovací stacionární **zdroj zařazený pod kód 1.4.** podle přílohy č. 2 k zákonu, v němž **spaliny přes výměník ohřívají vzduch nebo jiné plynné médium, přičemž ke kontaktu ohřívaného vzduchu nebo jiného plynného média a spalin nedochází a spaliny odchází odděleně komínem do ovzduší,** jsou specifické emisní **limity shodné** se specifickými emisními limity stanovenými **pro kotle**, tzn. jsou vztaženy na normální stavové podmínky a suchý plyn při referenčním obsahu kyslíku dle spalovaného paliva. Na spalovací stacionární zdroj dle předchozí věty o jmenovitém tepelném **příkonu 5 MW a nižším uvedený do provozu před 20. prosincem 2018** se uplatní specifické emisní limity uvedené v tabulce 3.1.2. **až od 1. ledna 2030.**

EMISNÍ LIMITY

Záložní zdroje energie - včetně těch, které slouží jako záloha energie při poskytování **služeb výkonové rovnováhy**. Rozsáhlá diskuse po vydání stanoviska MŽP v únoru 2023

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/prumysl_energetika/\\$FILE/OOO-StanoviskoMZPzalozniZdroje-20230221.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/prumysl_energetika/$FILE/OOO-StanoviskoMZPzalozniZdroje-20230221.pdf)).

Z informací ČEPS vyplývá, že tyto zdroje i v rámci agregátorů flexibility jsou v provozu od 2 do 36 hodin za dobu 8 měsíců, přičemž nejdelší doba aktivace byla 15 minut.

Vzhledem k rozdílu cen energií je pravděpodobný rozvoj bateriových a jiných úložišť, které tyto služby také mohou poskytovat.

Závěr – ponechání stávajícího stavu.

V případě problematického umístění takových zdrojů (včetně záložních zdrojů pro datová centra apod.) – nutné posouzení emisní situace dle RS.

ZMĚNY V OBLASTI TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ ODPADU

Vymezení rozsahu TZO:

rozšíření o paliva vyrobená z odpadu (v návaznosti na vyhlášku 169/2023 Sb., o stanovení podmínek, při jejichž splnění přestává být tuhé palivo z odpadu odpadem).

Tedy:

v zákoně: (...) za tepelné zpracování odpadu se považuje také oxidace nebo zpracování jiným termickým procesem paliva vyrobeného z odpadu, který přestal být odpadem za podmínek stanovených zákonem o odpadech), pokud jednou ze stanovených podmínek je, že při jeho energetickém využití jsou stanoveny a plněny požadavky pro tepelné zpracování odpadu

Změny v: příloze č. 11 (SPE), č. 12 (náležitosti PŘ) – je s nimi nakládáno jako s odpadem.

ZMĚNY V OBLASTI TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ ODPADU

Připravována transpozice čl. 42 IED – technologie **pyrolýza a zplyňování** odpadu – které mohou být mimo režim TZO: posouzení emisí nikoliv se zemním plynem, ale nejčistším dostupným palivem pro daný zdroj.

Řešeno **odkazem na vyhlášku** o stanovení podmínek, při jejichž splnění přestává být **kapalné a plynné palivo z odpadu** odpadem.

Tato vyhláška stanovuje pro paliva kategorie I a specificky pro paliva vyrobená technologiemi pyrolýzy či zplyňování tyto požadavky:

1. při spálení produktů pyrolýzy jsou hodnoty emisí jako při spálení nejčistšího paliva na trhu (pro SO_2 , NO_x a TZL).
2. pro ostatní látky jsou splněny emisní limity stanovené pro TZO (PCDD/F, TK, TOC, CO, HCl, HF).

Pro Cl, F, S a těžké kovy řešeno limitním obsahem těchto látek v palivu.

ZMĚNY V OBLASTI TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ ODPADU

Hodnoty výpočtu emisních limitů pro spalování odpadu ve spalovacích zdrojích:

Hodnoty C_{proc} reprezentující ve výpočtu emisní limit odpovídající spalování paliv – ve stávajícím postupu v některých případech možná hodnoty vyšší než je platný limit – úprava priority, co je považováno za hodnotu C_{proc} .

Měření emisí včetně PCDD/F při uvádění zařízení k TZO do provozu a odstavování z provozu v situaci, kdy není spalován žádný odpad. – transpozice revidované IED.

Měření jednou za tři roky, nespadá do vyhodnocení emisních limitů:

Při plánovaném uvádění stacionárního zdroje do provozu a při jeho plánovaném odstavování, při kterých nedochází ke spalování žádného odpadu, pokud jde o měření těžkých kovů, polychlorovaných dibenzodioxinů (PCDD), polychlorovaných dibenzofuranů (PCDF) a dále o měření plyných anorganických sloučenin fluoru vyjádřených jako fluorovodík, plyných anorganických sloučenin chloru vyjádřených jako chlorovodík a oxidu siřičitého při uplatnění bodu 4 nebo 5 části B přílohy č. 4

ZMĚNY V OBLASTI TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ ODPADU

Upřesnění bodu 2.3 v příloze č. 4 vyhlášky (TZO mimo spalovny a cementářské pece):

Na tyto stacionární zdroje se vztahují emisní limity pro PCDD/F, rtuť, kadmium a thalium uvedené v části I. bodě 1.2 vyjádřené jako průměrná hodnota bez přepočtu na referenční obsah kyslíku, a dále specifické emisní limity stanovené v povolení provozu s přihlédnutím k hodnotám emisních limitů uvedených v bodě 1.1 této přílohy a technickým možnostem konkrétního zdroje pro:

- 1) oxidy dusíku vyjádřené jako oxid dusičitý
- 2) oxid uhelnatý,
- 3) tuhé znečišťující látky,
- 4) celkový organický uhlík,
- 5) plynné anorganické sloučeniny chloru vyjádřené jako chlorovodík,
- 6) plynné anorganické sloučeniny fluoru vyjádřené jako fluorovodík a
- 7) oxid siřičitý.

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ KE SPALOVÁNÍ NĚKTERÝCH DRUHŮ ODPADNÍ BIOMASY

Změna v § 15 odst. 5 – pouze formulační změna, bez věcné změny (spalování lepeného dřeva ve zdrojích do 5 MW).

§ 15 odst. 6:

Biomasu, která může obsahovat polycyklické aromatické uhlovodíky v důsledku ošetření látkami na ochranu dřeva nebo nátěrovými hmotami, lze spalovat pouze ve spalovacích stacionárních zdrojích o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 5 MW a vyšším a pouze, pokud jsou dodrženy minimální podmínky spalování, kterými jsou

a) v případě fluidních topenišť teplota spalování nejméně 600 °C a

b) v případě ostatních topenišť teplota spalin nejméně 850 °C s dobou setrvání spalin nejméně 2 sekundy.

NEVYJMENOVANÉ SPALOVACÍ ZDROJE

Uvažována různá omezení pro uvádění na trh i provoz spalovacích zdrojů do 300 kW – především regulace uhelných kotlů (zákaz i omezení uvádění na trh).

Předpokládá se významný dopad EU-ETS 2 (relativně oproti jiným fosilním palivům jsou dopady na cenu uhlí významnější) a snaha E. Komise vyloučit uhelné kotle z ekodesignu (revize nařízení k ekodesignu ke kotlům a topidlům na PP – začátkem 2025, negativní ohlas, zatím žádný posun).

Nebylo tedy zavedeno žádné nové omezení dostupnosti kotlů či topidel na pevná paliva či jejich užívání.

Dvě nová zmocnění v zákoně:

Stanovení **POSTUPU kontroly technického stavu a provozu zdrojů**

Stanovení způsobu **prokazování spalování odpadu.**

NEVYJMENOVANÉ SPALOVACÍ ZDROJE

Úprava **referenčního finančního limitu pro kontrolu technického stavu a provozu** (o inflaci).

Pokud výrobce není schopen zajistit odborně způsobilou osobu za cenu ne vyšší než referenční finanční limit, kontrola technického stavu a provozu může být provedena odborně způsobilou osobou jiného výrobce, která má oprávnění ke kontrole stejného typu zdroje.

2 222 Kč bez DPH pro spalovací stacionární zdroje bez řídicí jednotky (dříve 1585)

2 590 Kč bez DPH pro spalovací stacionární zdroje s řídicí jednotkou (dříve 1848)

NEVYJMENOVANÉ SPALOVACÍ ZDROJE

Stanovení **POSTUPU kontroly technického stavu a provozu zdrojů:**

Nová příloha č. 23.

- dosud stanoveno pouze náležitostí dokladu. Z něj se postup kontroly vyvozuje pouze nepřímo
- postup zahrnuje kontrolu jednotlivých částí s důrazem na jejich funkční vzájemné vazby
- kontrola zdroje „za provozu“ vyvozována pouze z názvu kontrola technického stavu **a provozu** – nyní jednoznačné stanovení, že musí dojít k zátopu (současně je totiž nutné kontrolovat zdroj za studena – některé části během provozu není možné kontrolovat)
- nebyla stanovena povinnost měření vlhkosti palivového dřeva – na plnění případných požadavků stanovených výrobcem může odborně způsobilá osoba (OZO) usuzovat i nepřímo.

NEVYJMENOVANÉ SPALOVACÍ ZDROJE

Stanovení způsobu **prokazování spalování odpadu** přílohou č. 24 vyhlášky.

- v současné době jen neformálně jako příloha

Sdělení MŽP k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším

Při aplikaci problém s otázkou, kdo je oprávněn odebírat vzorky popela, jak musí být proškolená apod.

Metoda byla konstruována právě tak, aby odběr vzorků popela byl jednoduchý, vyhodnocení metody je posunuto na stranu jistoty tak, aby neměly případné odchylky od ideálního způsobu odběru vzorků vliv na výsledný závěr kontroly.

Požadavek na akreditovaný odběr vzorků by zásadně komplikoval aplikaci metody a celou metodu prodražoval.

K odběru vzorků popela došlo v ČR v roce 2023 ze strany OÚ ORP v šesti případech, ve 2 nedošlo k vyhodnocení vzorku, ve 3 případech bylo spalování odpadu prokázáno, v jednom byl výsledek nejistý. V roce 2022 v 15 případech zelená, 2 červená.

STANOVISKA A METODICKÉ POKYNY

Stanovisko k **vybraným otázkám povolení záložních zdrojů** energie (1.8. 2025):

- nemají povinnost zjišťovat emise ani měřením ani výpočtem
- ani v případě stanovení SEL nad rámec vyhlášky nelze stanovit povinnost měření
- rozptylová studie pro zdroje do 5 MW: KÚ může vyžádat „s ohledem na místní podmínky“, ustanovení k nezvyšování emisí zpravidla nebude relevantní.

Aktualizace některých dřívějších stanovisek (odkazy na novelizovaná znění zákona a vyhlášky).

V přípravě:

Metodický pokyn ke sčítání jmenovitých tepelných příkonů (pomůcka ke sčítání?)

Metodický pokyn k přípravě plánů kontrol pro OÚ ORP

Sdělení ke kontrole zdrojů do 300 kW (zohlednění novel).

Děkuji Vám za pozornost.

Mgr. Pavel Gadas
Pavel.Gadas@mzp.gov.cz tel. 267 122 266